

Informacja dyrektora CKE o sposobie dostosowania warunków i formy sprawdzianu w szóstej klasie szkoły podstawowej i egzaminu w trzeciej klasie gimnazjum do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi od roku szkolnego 2005/2006

1. Uczniowie (słuchacze) ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się mają prawo przystąpić do sprawdzianu/egzaminu w warunkach i formie dostosowanych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia (słuchacza), na podstawie opinii publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej albo niepublicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym niepublicznej poradni specjalistycznej, spełniającej warunki ustawy o systemie oświaty. Opinia poradni powinna być wydana nie później niż do końca września roku szkolnego, w którym jest przeprowadzany sprawdzian/egzamin gimnazjalny, w przypadku uczniów (słuchaczy) przystępujących do sprawdzianu – (począwszy od roku szkolnego 2005/2006) nie wcześniej niż po ukończeniu klasy III szkoły podstawowej, w przypadku uczniów (słuchaczy) przystępujących do egzaminu gimnazjalnego – (począwszy od roku szkolnego 2005/2006) nie wcześniej niż po ukończeniu szkoły podstawowej. Opinia ta powinna zostać przedłożona dyrektorowi szkoły do 15 października roku szkolnego, w którym jest przeprowadzany sprawdzian lub egzamin gimnazjalny.
2. W przypadku uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania lub orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dostosowanie warunków i formy przeprowadzania sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia może nastąpić na podstawie tego orzeczenia.
3. Uczniowie (słuchacze) chorzy lub niesprawni czasowo, na podstawie zaświadczenia o stanie zdrowia, wydanego przez lekarza, mogą przystąpić do sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego w warunkach i formie odpowiednich ze względu na ich stan zdrowia.
4. Dyrektor szkoły zobowiązany jest do zapoznania rodziców/opiekunów prawnych ucznia z możliwymi dostosowaniami formy i warunków sprawdzianu/egzaminu nie później niż do końca zajęć dydaktycznych roku szkolnego poprzedzającego rok szkolny, w którym odbywa się sprawdzian/egzamin.
5. O odpowiednie dostosowanie formy i warunków egzaminu rodzice/opiekunowie prawni ucznia występują pisemnie do dyrektora szkoły w terminie do 15 października roku szkolnego, w którym jest przeprowadzany sprawdzian lub egzamin gimnazjalny. Wniosek musi być udokumentowany odpowiednią opinią/orzeczeniem poradni wymienionej w punkcie 1. lub zaświadczeniem lekarskim. W przypadkach losowych orzeczenie lub zaświadczenie lekarskie rodzice/opiekunowie mogą przedstawić w terminie późniejszym, niezwłocznie po jego otrzymaniu.
6. Za dostosowanie warunków i formy przeprowadzania sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego do potrzeb uczniów (słuchaczy), o których mowa w punktach 1., 2. i 3., odpowiada przewodniczący szkolnego zespołu egzaminacyjnego.

7. Dla zdających, stosownie do ich potrzeb, przygotowane są zróżnicowane w formie zestawy egzaminacyjne:

Sprawdzian			Egzamin gimnazjalny			
Symbol zestawu	Zestaw egzaminacyjny		Odbiorca	Symbol zestawu część: humanistyczna (GH), matematyczno-przyrodnicza (GMP)	Zestaw egzaminacyjny	
	czcionka	treść			czcionka	treść
S-A1- ...	Arial 12 pkt	standardowa	uczeń bez dysfunkcji	GH -A1-... GM -A1-...	Times New Roman 12	standardowa
S-A1-...	Arial 12 pkt	standardowa	uczeń z dysleksją	GH -A1-... GM -A1-...	Times New Roman 12	standardowa
S-A8 -...	Arial 12 pkt	dostosowana	uczeń z upośledzeniem w stopniu lekkim	GH -A8-... GM -A8-...	Times New Roman 14	dostosowana
S-A7-...	Arial 12 pkt	dostosowana	uczeń niesłyszący / słabo słyszący	GH -A7-... GM -A7-...	Times New Roman 12	dostosowana
S-A6-...	Druk w piśmie Braille'a	dostosowana	uczeń niewidomy	GH -A6-... GM -A6-...	Druk w piśmie Braille'a	dostosowana
S-A5-...	Arial 24 pkt	dostosowana	uczeń słabo widzący	GH -A5-... GM -A5-...	Arial 24 pkt	dostosowana
S-A4-...	Arial 16 pkt	dostosowana	uczeń słabo widzący	GH -A4-... GM -A4-...	Arial 16 pkt	dostosowana

Uwaga: Kolejne wersje tego samego zestawu otrzymują kolejne litery alfabetu, np. dla uczniów bez dysfunkcji – GH-B1-..., GH-C1-...

8. Członkowie zespołu nadzorującego sprawdzian/egzamin dla uczniów uprawnionych do dostosowania warunków i formy sprawdzianu/egzaminu (w miarę potrzeby w specjalnie wyznaczonej sali lub w domu zdającego) przed sprawdzianem/egzaminem zapoznają się z warunkami i formami przeprowadzania sprawdzianu/egzaminu dla tych uczniów i nadzorują sprawdzian/egzamin zgodnie z ustaleniami, a w szczególności:
- w oddzielnych salach odpowiednio dostosowują czas trwania sprawdzianu/egzaminu,
 - w oddzielnej sali wyznaczony przez przewodniczącego spośród członków zespołu nadzorującego nauczyciel wspomaga ucznia w czytaniu lub pisaniu (odręcznym lub przy pomocy komputera) - jeśli wymaga tego niepełnosprawność ucznia. **W przypadku, gdy uczeń korzysta z pomocy nauczyciela wspomagającego, przebieg egzaminu powinien być utrwalany na taśmie magnetofonowej (lub innym nośniku zapisu elektronicznego) w celu umożliwienia jego późniejszego odtworzenia.**

Uprawnieni do dostosowania warunków i formy sprawdzianu/egzaminu	Typ zestawu	Sposoby dostosowania warunków i formy sprawdzianu/egzaminu			
		Czas i sala		Dodatkowe wyposażenie (zgodne z zaleceniami poradni i potrzebami zdających)	Uwagi
uczniowie niewidomi	dostosowany w piśmie Braille'a	możliwe wydłużenie czasu sprawdzianu/egzaminu nie więcej niż o 50% czasu regulaminowego	musi być oddzielna – gdy uczeń korzysta z wydłużonego czasu lub/i pomocy nauczyciela wspomagającego	maszyny do pisania pismem Braille'a, lub specjalnie dostosowane komputery, lub/i kubaryty oraz folie z przyborami do rysowania	uczeń, który nie opanował pisma Braille'a, może korzystać z pomocy nauczyciela wspomagającego
uczniowie słabo widzący	dostosowany			przybory optyczne, z których uczeń korzysta na co dzień, dodatkowe oświetlenie	
uczniowie z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim	dostosowany				
uczniowie niepełnosprawni ruchowo (w tym z dziecięcym porażeniem mózgowym)	standardowy			dostosowanie warunków organizacyjnych w tym przystosowane odpowiednio stanowisko pracy, zapisywanie odpowiedzi za pomocą komputera odłączonego od wewnętrznej i zewnętrznej sieci oraz z usuniętymi programami korekty językowej.	uczeń może korzystać z pomocy nauczyciela wspomagającego przy odczytywaniu poleceń i zapisywaniu odpowiedzi jeżeli w toku edukacji zapewniono mu taką organizację nauki oraz metody pracy i został wdrożony do odpowiedniej współpracy z nauczycielem
uczniowie słabo słyszący i niesłyszący	dostosowany				uczeń może korzystać z pomocy nauczyciela wspomagającego, który jeden raz przekazuje treść informacji z pierwszej strony zestawu egzaminacyjnego najlepszymi dla ucznia metodami (fonogesty, język migowy)
uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się	standardowy				uczeń z dysgrafią , gdy jego pismo jest nieczytelne, może zapisywać odpowiedzi za pomocą komputera z usuniętymi programami korekty językowej i odłączonego od wewnętrznej i zewnętrznej sieci lub korzystać z pomocy nauczyciela wspomagającego, który zapisuje jego odpowiedzi, uczeń z dysleksją właściwą, którego technika czytania nie pozwala na rozumienie przeczytanego tekstu , może korzystać z pomocy nauczyciela wspomagającego, który jeden raz głośno odczytuje informacje z pierwszej strony zestawu egzaminacyjnego oraz teksty i treści zadań Rozwiązania zadań otwartych są punktowane z zastosowaniem zmodyfikowanych kryteriów
uczniowie z przewlekłymi chorobami somatycznymi	standardowy				dostosowanie warunków organizacyjnych zgodnie z zaleceniami lekarza

9. Uprawnieni uczniowie **mogą** skorzystać z pełnego dostosowania warunków egzaminacyjnych, tzn. dostosowanego zestawu egzaminacyjnego (jeżeli jest przewidziany – patrz tabela), innych dostosowań (jeżeli są przewidziane – patrz tabela) oraz wydłużonego czasu zdawania w wydzielonej sali. Dostosowanie warunków i formy może też być częściowe, tzn. uczeń może skorzystać tylko z dostosowanego zestawu egzaminacyjnego (jeżeli jest przewidziany – patrz tabela) lub/i dodatkowych urządzeń (nie przeszkadzających innym zdającym) we wspólnej sali i w regulaminowym czasie zdawania.
10. Wskazane jest, by członkiem zespołu nadzorującego sprawdzian/egzamin gimnazjalny dla uczniów uprawnionych do dostosowania warunków i formy sprawdzianu/egzaminu (w specjalnie wyznaczonej sali lub domu zdającego) był nauczyciel znający specyficzne potrzeby zdających.
11. **Wszyscy uczniowie, dla których dostosowany jest zestaw egzaminacyjny, tzn. z arkuszami A4, A5, A6, A7 i A8, oraz uczniowie z dysleksją rozwojową otrzymujący arkusz A1 zaznaczają odpowiedzi do zadań zamkniętych tylko w zestawie zadań. Do karty odpowiedzi zaznaczenia będą przenoszone przez egzaminatorów zewnętrznych.**
12. Przypadki uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim ze sprzężoną niepełnosprawnością nie ujęte w tabeli rozwiązuje dyrektor okręgowej komisji.

Na podstawie *Procedur organizowania i przeprowadzania sprawdzianu w szóstej klasie szkoły podstawowej i egzaminu w trzeciej klasie gimnazjum*
zatwierdzonych na zebraniu dyrektorów OKE i CKE 29 listopada 2004 r.